

**УНІВЕРСИТЕТ УШИНСЬКОГО
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ, СПОРТУ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ**

**КАФЕДРА ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА
СПОРТИВНИХ ДИСЦИПЛІН**

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ,
СПОРТУ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

**МАТЕРІАЛИ VII МІЖНАРОДНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
17-18 жовтня 2023 року**

Одеса
Букаєв Вадим Вікторович
2023

УДК 370.15+371.302.81+613
С916

*Друкується згідно з рішенням Вченої ради Державного закладу
“Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського”*

Протокол № 4 від 26 жовтня 2023 р.

Джуринський П. Б. доктор педагогічних наук, професор – голова оргкомітету;
Дразіна Є. В. кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, завідувач кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського, заступник – голови оргкомітету;
Башавець Н. А. доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського;
Р. Урбан, професор, Голова вченої ради Інституту фізичної культури Щецинського університету (Польща);
М. Крету, професор, факультет фізичного виховання та спорту, Університет Пітешті (Румунія);
Афтімічук О. Є. доктор педагогічних наук, професор. ДУФВіС (м. Кишинів, Молодова);
Ігнатенко С. О. кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії і методики фізичної культури та спортивних дисциплін Університету Ушинського;
Дроздова К. В. кандидат педагогічних наук.

Рецензенти:

Соколова Ганна Борисівна – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри дефектології та фізичної реабілітації, в. о. директора навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та реабілітації

Пільова Світлана Георгіївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної культури і спорту, Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку

Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я людини :
С916 матеріали VII інтернет-конференції. м. Одеса, 17-18 жовтня 2023 р.
Одеса. : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2023. 192 с.

У збірнику матеріалів конференції розглянуті всебічні аспекти організації занять з фізичного виховання, спорту і здоров'я людини.

At the conference proceedings are considered comprehensive aspects of physical education and sports.

УДК 370.15+371.302.81+613.7

© Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2023

вчених, 24-25 травня 2017 року [Електронний ресурс]. Київ: НУФВСУ, 2017. С. 77-78.

6. Загура Ф.І. Модельні характеристики техніко-тактичної підготовленості кваліфікованих дзюдоїстів різних манер ведення змагального поєдинку. *Молода спортивна наука України*. 2004. № 1. С. 154 – 158.

7. Коленков О.В. Моделювання спеціальної фізичної підготовленості борців високої кваліфікації в заключному макроциклі на етапі максимальної реалізації індивідуальних можливостей: автореф. дис. на здоб. вч. ст. канд. наук з фіз. вих. і спорту: 24.00.01. «Олімпійський і професійний спорт». Київ, 2006. 20 с.

ЗНАЧЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Воробйова С. В.¹, Урбан Р.²

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний Університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна¹

Інститут фізичної культури Щецинського університету, Польща²

Анотація. У статті розкрито значення наукових досліджень у підготовці сучасного фахівця в галузі фізичної культури та спорту в умовах модернізації системи вищої освіти України.

Актуальність. Реформування вищої освіти та входження України в європейський освітній і науковий простір зумовлений зростанням вимог до професіоналізму випускників закладів вищої освіти в умовах ринкової конкуренції. Орієнтація на розвиток здобувача вищої освіти як особистості, індивідуальності й активного суб'єкта професійної діяльності може бути реалізована лише на гуманістично-демократичному підґрунті педагогічної діяльності у закладах вищої освіти. Така організація професійної підготовки майбутніх фахівців усе більше набуває характеру діалогу, співпраці, співтворчості, в яких переважає взаємозацікавлений обмін особистісними цінностями й досвідом викладача та студента. Це відкриває широкі можливості для здобувача вищої освіти підготувати себе до успішної самореалізації, яка буде визначатися як його фаховою обізнаністю у сфері фізичної культури та спорту, так і психічним і фізичним благополуччям, відповідальним ставленням до власного здоров'я та здоров'я інших [3].

На сучасному етапі розвитку фізкультурно-спортивний рух є важливим компонентом соціально-культурного життя суспільства. Він являє собою поліфункціональне явище, яке займає провідне місце в фізичній та духовній культурі, виступає відносно самостійною галуззю національного господарства, вносить певний внесок в економіку. Загальний стан цієї сфери та подальший розвиток залежать від організації ефективної структури управління нею.

Тому важливою складовою підготовки студентської молоді до майбутньої професійної діяльності є формування у неї соціальної активності в гармонії з

фізичним розвитком на засадах пріоритету здоров'я та визнання цінностей фізичної культури. Прилучення здобувачів вищої освіти до науково-дослідної роботи в галузі фізичної культури та спорту розглядається як один з перспективних напрямів модернізації системи вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. У практичній діяльності вчитель фізичної культури, тренер, інструктор вирішують безліч завдань з навчання, тренування, оздоровлення та організації навчально-тренувального й виховного процесу. Якщо ця діяльність проходить відносно гладко, педагог та його учні досягають передбачуваного бажаного результату та задовольняються результатами навчально-тренувального процесу. Якщо витрачені зусилля не принесли очікуваного результату, або педагог та його учні ставлять перед собою підвищені завдання, то їх розв'язання вимагає від педагога виконання низки організаційно-методичних умов:

- системного вивчення особливостей окремих учнів і колективу класу;
- дослідження фізичного розвитку, фізичної підготовленості, функціонального та психологічного стану дітей;
- спостереження та детального аналізу уроків (тренувальних занять);
- аналізу власної діяльності та досвіду роботи колег;
- пошуку та добору най адекватніших засобів, методів і форм навчально-виховної роботи;
- апробації ефективності різних режимів м'язової діяльності в конкретних умовах навчально-тренувальної роботи;
- визначення оптимальних параметрів фізичних і психічних навантажень для учнів (спортсменів) під час виконання різних за характером та інтенсивністю фізичних вправ;
- забезпечення комфортних педагогічних умов реалізації завдань фізичного виховання або спортивного тренування.

Науково-дослідна робота – це головний шлях набуття, примноження й оновлення знань, який передбачає уміння ставити наукові завдання, планувати їх виконання, організувати збір та обробку інформації, а також створювати умови для генерування нових ідей та їх практичної реалізації.

Сучасні наукові дослідження в галузі фізичної культури та спорту демонструють: якість теоретичних і практичних знань відповідно до концептуальних напрямів розвитку певної сфери; рівень методологічної культури дослідницької діяльності; широку ерудицію автора, опанування методологією наукової творчості; глибоке засвоєння, розуміння та відтворення наукової термінології; здатність самостійного осмислення проблеми, творчого її дослідження; уміння комплексно аналізувати проблеми дослідження; здатність систематизувати і критично оцінювати джерела інформації з досліджуваної проблеми; спроможність здійснювати теоретико-методологічні узагальнення, творчо застосовувати сучасні методи та методики наукового пошуку; здатність нестандартно вирішувати наукові завдання, формулювати оригінальні висновки, прогнозувати розвиток досліджуваних явищ.

Метою виконання наукових досліджень є вирішення професійної проблеми, що ґрунтується на комплексному опануванні матеріалу і методів дослідження,

послідовного аналітичного викладання, а також практичного застосування теоретичних знань для вирішення конкретних завдань.

Науково-дослідна діяльність студентів є одним із найважливіших засобів підвищення якості підготовки і виховання майбутніх фахівців з вищою освітою в галузі фізичної культури та спорту, здатних творчо застосовувати в практичній діяльності найновіші досягнення науково-технічного прогресу.

Економічні та соціальні реформи, які здійснюються в Україні, значною мірою змінюють характер праці спеціалістів у сфері фізичного виховання та оздоровлення. Згідно з цим змінюються відповідно і вимоги до підготовки кадрів. Серед найголовніших – вимоги розвитку спеціаліста творчого, ініціативного, який має організаторські навички і вміння спрямовувати свою діяльність на вдосконалення навчально-тренувального процесу шляхом запровадження у практику нових досягнень наукової й технічної думки. Неодмінною умовою виконання цієї вимоги є широке залучення студентів закладів вищої освіти до науково-дослідної роботи, безпосереднє включення їх до сфери наукового життя.

Досвід свідчить, що розвиток наукових досліджень безпосередньо впливає на якість навчального процесу, оскільки вони змінюють не лише вимоги до рівня знань студентів, а й сам процес навчання і його структуру у вищій школі, підвищуючи ступінь підготовленості майбутніх спеціалістів, їхній творчий практичний світогляд. Саме у навчальному закладі важливо прищепити студентам смак до наукових досліджень, привчити їх уже на цьому етапі мислити самостійно.

Розвиток науки у вищій школі не лише змінює зміст і значення навчальних дисциплін, а й підказує нові форми та методи проведення навчального процесу. Як свідчить практика, залучення до наукової роботи робить для студентів дисципліни, які вивчаються, предметними, стимулюючи їх засвоєння. Причому науково-дослідна діяльність є органічною частиною і обов'язковою умовою успішної роботи закладів вищої освіти. Студенти не лише отримують найновішу наукову практичну інформацію від викладачів на лекційних і семінарських заняттях, лабораторних роботах і виробничих практиках (особливо старшокурсники), а й беруть участь у наукових дослідженнях.

Отже, підвищення ефективності вищівських науково-дослідних робіт, залучення до їх виконання студентів підвищують і якість підготовки спеціалістів вищої кваліфікації. Внаслідок цього наука у закладах вищої освіти має можливість омолоджувати наукові кадри, оскільки приплив молодих учених здійснюється постійно. Ця особливість дає великі переваги вищій школі як з точки зору розвитку самих досліджень, так і з точки зору підготовки наукових кадрів. Тому специфіка роботи вищих навчальних закладів потребує не простого, а органічного поєднання навчально-виховної і науково-дослідної роботи викладачів, аспірантів і студентів. Типовими у цій галузі є інтеграція і подальша спеціалізація наукової діяльності та прискорення темпів її розвитку. Науково-дослідна робота у закладах вищої освіти є невід'ємною складовою освітньої діяльності й здійснюється з метою інтеграції наукової, навчальної та виробничої діяльності в системі вищої освіти.

Література

1. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 141 с.
2. Важинський С. Е., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.
3. Христова Т. Є. Інформаційно-структурна модель фізичного статусу здоров'я. Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури і спорту: збірник. наук. праць. Харків: ХДАФК, 2019. Вип. 3. С. 112-115.
4. Христова Т. Є., Ребар І. В., Старостенко В. О. Педагогічні умови підвищення рівня професійної компетентності вчителя фізичної культури. Інноваційна педагогіка. 2020. Вип. 20. Т. 3. С. 118-122.

СУТНІСТЬ ПОНЯТЬ «ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧА КОМПЕТЕНТНІСТЬ» ТА «ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Гаврилюк А. П.

Володимирський педагогічний фаховий коледж імені Агатангела Кримського
Волинської обласної ради (Україна)

Анотація. В роботі проаналізовано поняття «здоров'язберігаюча компетентність» та «здоров'язберігаючі освітні технології» для використання на заняттях фізичною культурою.

Актуальність. У сучасному світі здоров'язберігаюча поведінка стає дедалі актуальнішою, адже суспільство починає розуміти важливість того, що будь-яку хворобу краще попередити, аніж лікувати її наслідки. Створення здорової країни та формування здоров'язберігаючого потенціалу стають дуже актуальними, особливо для молоді, адже через 10-20 років вони стануть індикаторами здоров'я суспільства. Навчання, у свою чергу, має допомогти здобувачам освіти визначити життєві пріоритети, сформувати ціннісне ставлення до власного здоров'я, надати необхідні засоби і методи для забезпечення всіх складових здоров'я.

Тому **мета** даного дослідження – визначити сутність понять «здоров'язберігаюча компетентність» та «здоров'язберігаючі освітні технології».

Для досягнення мети роботи було використано метод теоретичного аналізу та узагальнення літературних і документальних джерел.

Виклад основного матеріалу. У Конституції України життя і здоров'я людини визначено однією з найвищих соціальних цінностей. Відповідно до Основного Закону держава зобов'язується забезпечити повну реалізацію цієї цінності та сприяти вирішенню завдання виховання здорового покоління, оскільки стан продуктивних сил країни, інтелектуальний, духовний та